

УДК 56.012.3

С.В. Фінько,
співзасновник ГО «Врятуймо природну спадщину
України докембрійського едіакарського періоду»

Декоративний та облицювальний камінь едіакарського періоду – коштовна «Попелюшка» серед природного каміння

Закон о защите природного наследия является необходимым. В Украине найдены богатые проявления докембрійской биоты в вендских отложениях. Украинская вендобиота имеет много общего с другими представителями эдиакарского типа. До настоящего времени проявления украинского венд-эдиакария недостаточно защищены, несмотря на то, что являются зоной возникновения уникального вендского биоценоза. Исследования вендобиоты позволят пролить свет на многие вопросы биологии, палеонтологии и зарождения жизни на Земле.

The Law on the Protection of the natural heritage is necessary. In Ukraine been found rich Precambrian biota in the Vendian deposits. Ukrainian Vendian biota has many common with other faunas of Ediacarian type. Until recently Ukrainian ediacaran-venд insufficiently reserved despite what is known as zone of occurrence of unique Vendian biocenose. Ediacaran exploration enable throw light on many questions of biology, paleontology and the origin of life on Earth..

Скарби лежали і лежать у нас під ногами. 80 років назад у відвали і на підсіпку доріг закопували берилі і топази – побічний продукт видобування військового п'езокварцу. 40 років тому під час меліорації боліт місцеві мешканці підбирали шматки бурштину з футбольний м'яч, які спалювали замість хмизу в поліських печах. Сучасна вартість учорашнього будівельного сміття сягає мільярдів доларів.

Сьогодні в Українському Поділлі на підсіпку доріг та на облицювання будинків йде безцінний матеріал докембрійського едіакарського періоду, який в цивілізованих країнах світу захищений законами. Його захищають і зберігають для передачі наступним покоління, а також для наукового дослідження і популяризації. Наприклад, в Австралії заборонено збирати приватні докембрійські колекції в місцях їх розповсюджен-

ня, а в Канаді навіть заборонено перебувати в таких місцях на позашляховиках, квадрициклах або конях задля забезпечення їх від пошкодження. Тільки пішки!!! А в Україні місця проявів решток едіакарського періоду позначені екскаваторами, бульдозерами і вибуховими роботами! Жодного природозахисного геопарку в Україні не створено. І це при тому, що десятки шукачів дорогоцінних палеонтологічних решток з усього світу тонами їх щорічно вивозять за кордон України. А це рідкісна спадщина всього людства докембрійського едіакарського періоду (635–542 млн років), що масово зустрічається лише в 4–5 країнах на Земній кулі [1, 2, 3].

Ми продовжуємо рятувати від знищення на об'єктах будівництва та в незаконних кар'єрах з видобування буттового каміння скам'янілі рештки едіакар-

ських мешканців для формування колекції світового рівня, яка дозволить нащадкам бути гордими за природну спадщину України. Нині частина цієї, врятованої від знищення, колекції експонується в Київському обласному археологічному музеї (с. Трипілля).

Вже наш музей «Венд-едіакарій України» налічує десятки едіакарських родів і видів, що дозволяє йому бути найбільшим у світі серед приватних. Тепер, після трьох десятків рятувальних експедицій, перед нами стоїть завдання – пошук постійного приміщення для нього.

Українські подільські скам'янілі організми едіакарського періоду нашої колекції мають спільних «родичів» з типових едіакарських (вендських) комплексів інших регіонів світу (Канада – Авалон, Австралія – Едіакара, Намібія – Нама, Англія – Чарнвуд та іншими) [4].

Фото 1. *Charnia masoni* Ford, 1958 (типу Чарнвуд)

Фото 2. *Dickinsonia*

Фото 3. *Palaeopascichnus delicatus*

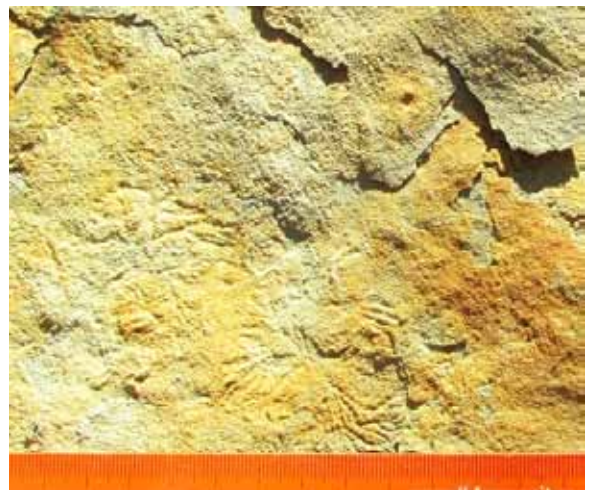

Фото 4. *Pseudorhizostomites howchini* Sprigg

Фото 5. *Yelovichnus*

Фото 6. *Bradgatia*

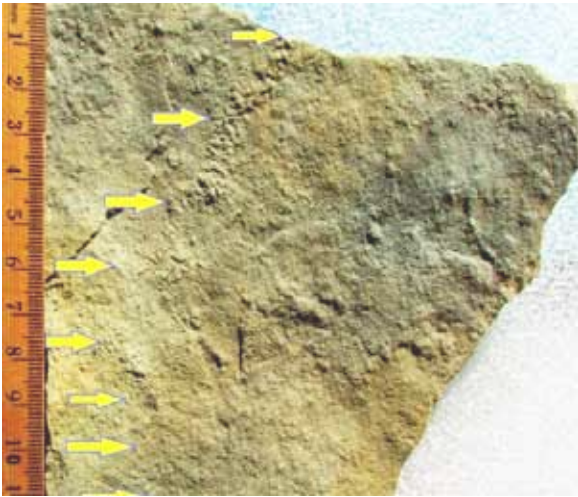

Фото 7. *Orbisiana simplex*

Фото 8. *Nimbia paula*, *Nimbia occlusa*, *Nimbia dniesteri*

Фото 9. *Mialsemia*

Фото 10. *Ernietta plateauensis*

Фото 11. *Proarticulata*

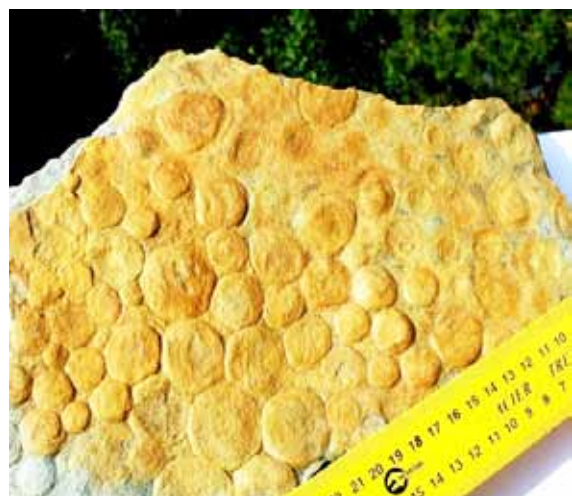

Фото 12. *Nemiana simplex* Palij, 1976

Фото 13. *Charniodiscus longus* Glaessner and Wade 1966

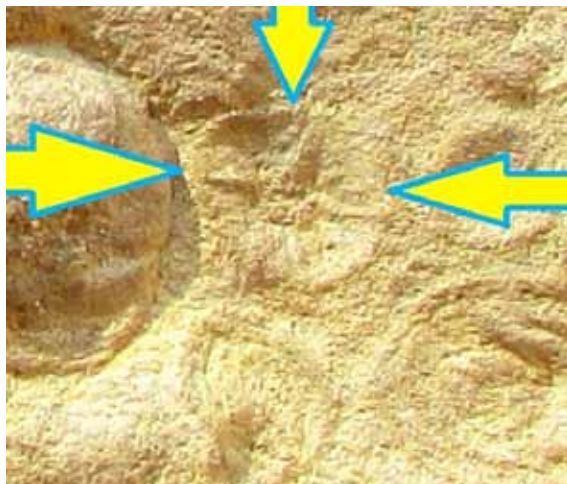

Фото 14. *Ichnusa cocozz*

Фото 15. *Eopropita medusa*

Громадська організація «Врятуймо природну спадщину України докембрійського едіакарського періоду» активно проводить діяльність з порятунку від знищення безцінних зразків едіакарського періоду, збереженню їх через формування колекції музею «Венд-едіакарій України», а також займається популяризацією венду-едіакарію в українсько-

му суспільстві, формуванням у громадян України патріотичного ставлення до природної спадщини. Врятовані від знищення зразки передаємо в дар музеям України, в тому числі Національному Природничому музею НАНУ, Геологічному музею КНУ ім. Т. Шевченка. Звертаємось за допомогою і отримуємо підтримку з боку Адміністрації Президента, Кабінету Міністрів, а також державних і недержавних структур. Запрошуємо до співпраці меценатів та всіх небайдужих громадян, які можуть допомогти приміщенням, землею або музейним обладнанням. У майбутньому ми бачимо створення на його базі Національного Едіакарського науково-дослідного музейного комплексу.

Багато питань захисту та збереження світової природної спадщини в Україні міг би вирішити правовий документ, прийняття якого гальмує відсутність далекоглядності в депутатах та чиновників, які 25 років працюють в умовах початкового накопичення капіталу. Тому активній частині суспільства необхідно домагатися прийняття Закону України «Про природну спадщину» [2], без якого ми всі втрачаємо і згодом втратимо безпечно для людського існування довкілля.

Використана література

1. Фінько С.В. Венд-едіакарій Поділля – природна спадщина України: алгоритм захисту і збереження для нащадків // Коштовне та декоративне каміння. – 2015. – № 2 (80). – С. 23–25.
2. Фінько С.В. «Венд-едіакарій України – природна спадщина людства або чи довго чекатимуть українці закон «Про захист природної спадщини» // Коштовне та декоративне каміння. – 2015. – № 4 (82). – С. 35–37.
3. Фінько С.В. Колекція викопної докембрійської біоти музею «Венд-едіакарій України» – як національне надбання (до 100-річчя досліджень української едіакарської біоти) // Коштовне та декоративне каміння. – 2016. – № 1 (83). – С.15–17.
4. THE RISE of ANIMALS Evolution and diversification of the kingdom Animalia//The Johns Hopkins University PRESS, Baltimore. – 2007. – 337 с.